

Column

Proeftuin

De verkiezingen voor de waterschapsbesturen in november 2008 waren geen succes. Het opkomstpercentage was met drieëntwintig procent niet hoger dan de vorige keer. De waterschappen zelf hadden daar sterk op ingezet, maar het pakte anders uit. Hetzelfde geldt voor de gewenste imagoverbetering van de waterschappen, zo bleek ook uit een artikel in re.Public enkele weken geleden: ook daar is niets van terecht gekomen, door veel negatieve publiciteit over ongeldige stembiljetten en dagenlang stemmentellen.

Staatssecretaris Huizinga laat momenteel onderzoeken hoe het beter kan. De verkiezingen afschaffen wil ze niet, maar het moet wel anders. Twee opties die ze overweegt zijn de waterschapsverkiezingen op dezelfde dag als de gemeenteraadverkiezingen te organiseren en waterschapsbestuurders te laten kiezen door gemeenteraadsleden of Provinciale-Statenleden. Voor de eerstvolgende verkiezingen in 2012 komen deze onderzoeken echter te laat.

Nu zullen dat best interessante onderzoeken worden, maar ik heb een vordergaande suggestie. Waarom gebruiken we de waterschapsverkiezingen in 2012 niet voor wat experimenten? Geen wilde dingen, maar serieuze opties die de staatssecretaris nu aan het onderzoeken is. Het is een unieke gelegenheid om vergelijkend onderzoek te doen naar de effecten van verschillende aanpakken. In enkele waterschappen organiseren we de verkiezingen tegelijk met de gemeenteraadverkiezingen of de provinciale verkiezingen, en in de andere waterschappen juist op een aparte dag. Ook maken we onderscheid tussen waterschappen waar de bestuurders worden gekozen door gemeenteraadsleden, waterschappen waar provinciale politici de samenstelling van het bestuur bepalen en tot slot enkele waterschappen waar de burgers het rechtstreeks voor het zeggen hebben. Ook het effect van internetstemmen kan worden meegenomen misschien.

Het moet wettelijk netjes worden geregeld natuurlijk. En vantevoren moet goed worden nagedacht hoe je de effecten van de verschillende systemen kunt meten. Verschillen in opkomst en imago, verschillen in politieke samenstelling, verschillen in werkwijze van de gekozen bestuurders misschien, er zijn diverse effecten die je kunt proberen te meten. De waterschappen zullen misschien schrikken van de suggestie om te experimenteren met hun bestuur, maar er is geen enkele reden om aan te nemen dat het negatieve gevolgen zal hebben voor de kwaliteit van de zorg voor de waterhuishouding. En het is een geweldige kans om allerlei theoretische overwegingen uit te proberen in de praktijk. Waarom niet?

Reageren? Klaartje.Peters@rePublic.nl

Klaartje Peters
(40) is zelfstandig onderzoeker en publicist